1852 N°. 133.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

DONDERDAG, 23 DECEMBER.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten *Assen* vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1—5 regels *f* 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — **NB.** Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot **6**, die voor de 4e blz. tot **10** ure 's avonds aangenomen worden.

De PROVINCIALE COMMISSIE van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in dit Gewest adverteert bij dezen, TEN OVERVLOEDE* voor de belanghebbenden (zie Staatscourant 1 Julij 1852 No. 151), dat, ten gevolge der wet van 12 Aug. 1849 Staatsbl. No. 56, met één Januarij 1853, in vervanging der Pharmacopoea Belgica, de *Pharmacopoea Neerlandica* zal worden ingevoerd.

ASSEN, den 16 Dec. 1852.

In naam der Commissie voornoemd,
De President G. H. AMSHOFF.
Ter ordonnantie van dezelve,
De Secretaris E. P. PRUISSEN.

* *In de lijst der geneesmiddelen en werktuigen voor deze Provincie*, gearresteerd *door H.H. Gedeputeerde Staten bij besluit* van 19 Mei 1852 *No.* 48, *en* publiek *verkrijgbaar gesteld, zijn* reeds *de namen der* nieuwe Pharmacopoea *opgenomen, en is reeds aangekondigd,* dat deze, *namelijk de* nieuwe *bij verval der oude Belgica, zal moeten worden aangeschaft. (Zie die lijst pag.* 36)

E. P. P.

NEDERLAND, 22 December.

Wegens het niet meer sluiten van poorten, in onderscheidene vestingen, zal een aantal militaire portiers en boomsluiters uit hunne betrekking geraken. Zij ontvangen halve bezoldiging, in af- [illegible]

— Bij de discussien in de Eerste Kamer over de wet nopens de bijdrage van het speciaal fonds voor de droogmaking van het Haarl. Meer is gebleken: *a.* dat de Regering in het volgende jaar, zoo spoedig mogelijk, met den verkoop der landen zal aanvangen; *b.* dat, zoo de voorwaarden, waarop dit geschieden zal, niet afwijken zullen van de gebruikelijke, de verkoop dan ook, even als die van andere domeinen, zal plaats hebben. Mogt echter tot eene andere wijze van verkoop besloten worden, dan zullen de conditiën zeker aan de bekrachtiging der wetgevende magt worden onderworpen; *c.* men had ook, in verband daarmede, den minister gevraagd, wat er was van een gerucht, alsof het voornemen bestond, het geheele meer *en bloc* aan eene Engelsche maatschappij te verkoopen. De minister, zonder daarop een bepaald bevestigend of ontkennend antwoord te geven, heeft alleen opgemerkt, dat zoo iets zeker nooit zonder de goedkeuring der wetg. magt zou kunnen plaats hebben; *d*, de klagten van sommige deelen van Rijnland, met betrekking tot de uitwatering, zullen onpartijdig onderzocht worden; die klagten zijn niet altoos van overdrijving vrij te pleiten; *e*. over de verbinding van Amsterdam met de Noordzee, waaromtrent inlichting was gevraagd, kon de minister geene inlichting geven. De zaak is tot dusverre buiten hem behandeld. Bekomt hij er later, van wege de hoofdstad, kennis van, hij zal niet in gebreke blijven, van zijne deelneming te doen blijken, daar, waar het, gelijk hier, eene onderneming van algemeen belang geldt. Maar de minister hoopt dan ook, dat Amsterdam toonen zal, dat het de hoofdstad des rijks is. Bij die gelegenheid zal ook kunnen blijken, of in het belang van Rijnland het Amsterdamsche peil zou kunnen worden verlaagd.

— Sedert 17 dezer zijn al onze visschers van de steurharingvisscherij, Gode zij dank, in welstand teruggekeerd. Schoon ongeveer drie maanden afwezig geweest, heeft men van de vloot, die uit 72 vaartuigen, ieder bemand met 8 koppen, bestond geen sterfgeval te betreuren. De haringvangst is overvloedig geweest, zoodat, met uitzondering van enkele reeders, er veel stof tot dankbaarheid over den gezegenden afloop behoort te bestaan. Drie pinken, behoorende aan de reeders A. Abers, T. de Jager Gzn. en A. Pronk, hebben vier reizen volbragt, hetgeen als eene groote zeldzaamheid mag worden aangemerkt. Vier en twintig pinken hebben drie reizen, een en veertig twee reizen en vier eene reis gedaan. De gezamenlijke vangst bedraagt 9,396,000 stuks haringen en alzoo ruim een millioen meer dan verleden jaar, toen de haringvisscherij reeds zeldzaam gunstig is afgeloopen. Jammer dat bij veel zegen, gelijk men weet, de pink *de Vijf Gebroeders*, van den reeder A. Krul, door de Hamburgsche paketboot *John Bull* in den grond is gevaren, en daarbij de jongeling Willem Spaans den dood in de golven vinden moest.

— Bij den Min. van Financien is ontvangen een bankbiljet van f 25, door tusschenkomst van een Katholiek pastoor, als schadevergoeding voor nalatigheid in het afmaken van rivierwerken ingezonden.

— Met genoegen verneemt men, dat het gemeente-bestuur van 's Gravenhage tot de doorgraving van het Scheveningsche kanaal besloten zoude hebben en al spoedig met dit nuttig werk een begin zal worden gemaakt. (*Hbld.*)

— Wij vernemen, zegt de *Steenw. Ct.*, van goederhand, dat het voornemen bestaat, om een geregeld marktveer daar te stellen tusschen Kampen en Blokzijl, Steenwijk, Kuinre, Oldemarkt en Ossenzijl, waaromtrent door den gemeenteraad van Kampen, bij wijze van proef, zeer gunstige bepalingen zouden zijn gemaakt, ten einde aan dit voornemen gevolg worde gegeven; wij twijfelen niet of de overige gemeentebesturen zullen even bereidvaardig zijn om dit plan te ondersteunen.

— In de Landbouwcourant is een berigt overgenomen van een driejarig inlandsch varken toebehoorende aan den landman *van den Toren* te Elst, hetwelk voor eenige weken 23 levende en voldragen biggen geworpen heeft. Hetzelfde varken was in het vorige jaar van 19 levende biggen verlost. De eigenaar had dezelve ten deele weggeschonken, omdat de moeder ze allen niet zogen kon. Voor eenige jaren wierp echter een inlandsch varken 22 biggen, die het alle groot bragt. De eigenaar plaatste ze in twee afzonderlijke hokken, en liet de zog afwisselend dan bij de eene en dan bij de andere helft verblijven. Het voedsel aan die zog verstrekt, bestond in gekookte witte wortels en meel met karnemelk, tot een brij aangeroerd.

— In de zitting van de Eerste Kamer van den 20 dezer is beraadslaagd over het wetsontwerp tot bekrachtiging eener provinciale [illegible] Dit ontwerp is na langdurige discussie aangenomen met 27 tegen 10 stemmen. Vervolgens zijn de verdere ontwerpen tot goedkeuring van provinciale belastingen (op ééne na) met algemeene stemmen aangenomen.

— Bij Kon. besluit van den 17 dezer is bepaald, dat er weder even als in het vorige jaar, detachementen kavallerie in eenige Provincien des Rijks zullen geplaatst worden, om dienst te doen als hulpmarechaussée; dat o.a. in de Provincien Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en Gelderland zullen geplaatst worden: 1 Luitenant, 4 wachtmeesters, 8 korporaals en 44 dragonders, te leveren door het 4e regement dragonders; dat de onderhavige maatregel zoo spoedig doenlijk een aanvang kan nemen, en de detachementen, waarover zal zijn beschikt, op den 1sten April aanst. bij de corpsen, waartoe zij respectivelijk behooren, moeten zijn ingerukt; en dat aan de onderofficieren, korporaals en dragonders der bij het vorig punt bedoelde detachementen, eene verhooging van soldij zal worden toegekend, de wachtmeesters ten bedrage van 5, de korporaals ten bedrage van 4 en de dragonders ten bedrage van 3 cents per dag.

BUITENLAND, 22 December.

FRANKRIJK. Het aantal notarissen in het Keizerrijk bedroeg in 1851 9,834 en dat der acten, waaronder zij hunne naamteekening plaatsen, 3,222,911; alzoo had ieder Notaris gemiddeld 328 acten.

SPANJE. De verwachting, die men te Madrid van het nieuwe ministerie koesterde, is niet verwezenlijkt. Het volgt de politieke rigting des heeren Bravo-Murillo, en bewees dit klaarblijkelijk, door het zeer belangrijk verkiezings-manifest der gematigde oppositie, in den avond van 14 jl. openbaar gemaakt, in beslag te nemen. Daarbij maakte het bekend, dat de ontwerpen van staatshervorming, door het vorige ministerie beraamd, gehandhaafd zouden worden, na vooraf op nieuw overwogen te zijn geweest. De verkiezingen zouden echter vroeger plaats hebben, dan eerst was bepaald. Bravo-Murillo is zonder eenig gerucht afgetreden. Hij begreep met het publiek, dat zijne politiek onhoudbaar was.

DUITSCHLAND. „Keizer Franz Joseph van Oostenrijk te Berlijn!" roept de *Weser Zeit.* uit, „dat is eene demonstratie! Toen de verwikkelingen tusschen Frank-

rijk en Belgie onlangs ten hoogsten top waren gestegen, herinnerde Koningin Victoria zich op het onverwachtst, dat zij haren vriend Koning Leopold in langen tijd niet had gezien, liet haar jagt tuigen, en stak, onder bedekking van een statig convooi van oorlogschepen, naar Antwerpen over. Te Parijs verstond men de beteekenis dier reis, en men stelde zich op beter voet met Belgie. Wat de Koningin van Engeland toen beoogde en bereikte, is ook allerwaarschijnlijkst het doel van den Keizer Franz Joseph, als hij thans met enkel militair gevolg te Berlijn verschijnt. Het is, als of door de zamenkomst der Oostenrijksche en Pruissische vorsten, tot Keizer Napoleon gezegd wordt: „ „Gij kunt den Po niet aangrijpen, zonder van de zijde van den Rijn te worden bestookt, en valt gij den Rijn aan, dan zal men u van de Po tot reden brengen." " Napoleon zal het hooren en verstaan en, verstandig als hij is, zal hij zich die waarschuwing ten nutte maken, en doen, waartoe hij *gedwongen* zal worden. Daarom kan de demonstratie, die thans door Oostenrijk en Pruissen wordt gedaan, niet te luide en niet te krachtig spreken. Dat zij echter ook tegen Rusland gerigt zij! De Czaar is ons nog veel gevaarlijker vijand dan Frankrijk, omdat hij op geregelde wijze, in stilte en met standvastigheid aan de verwezenlijking van zijn plan werkt. Hij houdt aan Weichsel en Niemen Duitschland steeds in het begeerig oog, omklemt het van drie zijden, en kan noch Koppenhagen, noch Konstantinopel veroveren, zonder Duitschland in zijne grondvesten te doen schudden. Mogten Keizer en Koning dit bedenken, als zij thans spreken over de belangen hunner rijken".

— De heer Bergenczy, vroeger bekend als Magyaarsch afgevaardigde bij den landdag en commissaris van het revolutionnair bewind in Zevenbergen, heeft het geluk gehad gedurende zijn verblijf in China, niet alleen het huis, waarin de beroemde Hongaarsche reiziger, taal- en geschiedkundige Köreszy leefde en stierf, te ontdekken, maar ook de als verloren beschouwde schriftelijke nalatenschap in bezit te krijgen. Door de handleiding van Köreszy zelven en de hulp der Engelsche zendelingen ijverig geholpen, leerde Berzenczy het Sanscritisch van een Bramin, en bezocht de Magyaarsche stammen, wier bestaan door dr. Gützlaff medegedeeld was. Hij heeft steden van denzelfden naam als in Hongarije gevonden.

— Een mechanicus te Dresden vervaardigt eene nieuwe soort van guillotine, welke gebruikt zal worden ter uitvoering der talrijke doodvonnissen, in de laatste dagen in Saksen uitgesproken.

— Te Berlijn hebben zeer vele feestelijkheden bij het bezoek aldaar van den jeugdigen Oostenrijkschen Keizer plaats. De Keizer is lang van gestalte en heeft eene militaire houding. Bij zijne aankomst droeg hij de Pruissische uniform van het Keizer-Frans grenadier regement, en de ster en band van de zwarte adelaars orde. De Koning was gekleed in de tenue van de Hongaarsche hussaren.

— Per telegraaf wordt van 19 Dec. uit Berlijn berigt: Heden middag komen hier Z. M. de Koning van Hannover en de hertog van Brunswijk aan. De Keizer van Oostenrijk, die heden de godsdienst in de St- Hedwigskerk bijwoont, zal de hoofdstad dingsdag verlaten.

— Het blijkt, dat de Montenegrijnen den strijd met de Turken slechts hebben aangevangen, omdat ze overtuigd waren van de ondersteuning van de christenbevolking van Opper-Albanie en al de Slavische stammen. Het Turksch garnizoen van Zabliac is geheel ter neer gesabeld, om aan de Christenen te herinneren, dat zij 't uiterste moeten wagen, naardien nu ook de Turken geen kwartier zullen geven.

— Dezer dagen zijn de te Brake liggende zes schepen der Duitsche oorlogsvloot, die voor 238,000 daalders aan Engeland verkocht waren, door den admiraal Brommy en twee directeuren der stoomboot-maatschappij te Londen overgenomen en, door hunne nieuwe kapiteins en manschappen bezet, nadat de Duitsche vlag gestreken en door de Engelsche vervangen was, welk gezigt zeer treurige gewaarwordingen bij de omstanders opwekte. „Waren onze schepen, dus zegt een Duitsch dagblad - als offer van een orkaan door de zee verzwolgen, waren zij door brand vernield, hadden zij in eenen eerlijken strijd de vlag voor een magtiger vijand moeten strijken, dat berigt zou een weldaad geweest zijn in vergelijking met hetgeen ieder goed gestemd Duitscher nu bij dezen verkoop ondervindt."

— De herstelling van den Koning van Zweden neemt toe. De grootste vreugde heerscht bij de natie over deze gelukkige wending.

— In eene particuliere correspondentie uit Frankfort leest men: Naar men van goederhand verneemt, waren van de zijde der Duitsche mogendheden, bij het Engelsche kabinet stappen gedaan, om hetzelve te bewegen met de erkenning van het Fransche keizerrijk te dralen, ten einde zulks te gelijkertijd zoude worden gedaan door al de mogendheden, die de Weener-tractaten hebben geteekend. Dit zou voor Frankrijk een ontzag inboezemende waarschuwing geweest zijn, dat deze mogendheden niet voornemens waren eene afwijking van die tractaten te gedoogen. Dit gemeenschappelijk optreden schijnt echter door de Engelsche regering van de hand te zijn gewezen, daar zulks met hare bijzondere inzigten niet strookte, welke zigtbaar op eene naauwe alliantie met Frankrijk uitloopen.

ENGELAND. De indruk der ministeriele crisis wordt zeer verzwakt door de manie, die zich eensklaps van het publiek heeft meester gemaakt in het spel in de aandeelen van goudmijnen, ten gevolge van ontdekkingen van goud op landerijen, behoorende aan eene Compagnie, waarvan de aandeelen, eenige dagen geleden, *f* 180 *(honderd tachtig)* golden en 18 dezer ruim *f* 3600 *(zes en dertig honderd)* stonden, dus twintigmaal in waarde vermeerderd. Geen wonder, dat ook hier weder goud andere indrukken verstikt en wie heeft tijd zijn hoofd met ministeriële verwikkelingen te breken, wanneer er van de eene dag tot de andere fortuinen worden gemaakt, die den gelukkigsten goudgraver in Californië of Australië beschamen, en dat zonder moeite, opoffering, reis-ongemakken of levensgevaar.

— Te Singapore heeft men een begin gemaakt met het bezigen van strychnine als vergif voor de tijgers. Te Green-Point is een zeer groote tijger, die dit vergiftige lokaas had ingezwolgen, dood op de plaats gevonden, zoodat men gelooft, dat dit middel van goede werking zal zijn, om de tijgers op het eiland te vernielen.

— Men leest in de *Singapore Free Press:* Monseigneur Pallegoix, lid der congregratie van buitenlandsche missionarissen, is van Siam te Parijs aangekomen met eene vriendschappelijke missie aan den President der Republiek. Toen de heer Pallegoix zich voor het eerst naar Siam begaf, waren daar slechts 1500 Roomsch-Katholijken aanwezig; thans zijn er meer dan 7000. De missie bestaat uit vijftien priesters, waarvan 7 inlanders zijn.

— Van Cairo wordt aan de *Friend of India* gemeld, dat aan de linie van den spoorweg bij voortdurig 30,000 man werkzaam zijn.

— De Engelsche sterrekundige Hind heeft eene nieuwe planeet ontdekt, die vermoedelijk *Thalia* genoemd zal worden.

— Ofschoon de vorming van het nieuwe ministerie nog niet officieel is medegedeeld, geeft men toch als stellig op de combinatie, waarin lord Aberdeen 1e minister zal wezen, de marktgraaf Canning de portefeuille van buitenl. zaken zal hebben, en ook lord John Russell en de heeren Gladstone en Herbert zullen treden.

ASSEN 23 December.

Z. M. heeft aan G. Burgers, vroeger Concessionaris eener diligence-onderneming van Zwolle naar Groningen, kwijtschelding verleend der gevangenisstraf van 14 dagen, waartoe hij onder meer door de Arr. Regtbank te Assen is veroordeeld wegens het bespannen zijner voor negen personen ingerigte en tevens tot vervoer van vrachtgoederen bestemde wagens met twee in plaats van met drie paarden, terwijl is afgewezen zijn verzoek om kwijtschelding eener geldboete van *f* 250,00, hem door dezelfde regtbank opgelegd wegens het niet betalen der gelden, zoogenaamde centimes, door hem aan de paardenpostmeesteresse te Meppel verschuldigd.

— Te Giethoorn is de besmettelijke longziekte uitgebroken op een stal van 20 koebeesten; vier zijn aan die ziekte gestorven en eenige zijn daaraan nog lijdende.

— Men verneemt, dat de heeren Mr. B. Servatius en

Mr. S. Gratama hebben bedankt voor hunne betrekking van curator van het gijmnasium te Assen.

— In den morgen van den 18 dezer is, op den weg tusschen Veenhuizen en Westervelde, in een greppel gevonden een man, die reeds uitermate verzwakt was, zoodat hij niet meer spreken noch gaan kon. Aan zijne kleederen was het kenbaar, dat het een kolonist was. Dadelijk werd hij op een kruiwagen met stroo naar het tweede gesticht vervoerd, maar eer hij daar aankwam, had hij reeds den geest gegeven. Hij bleek dien nacht met nog een ander kolonist uit het gesticht uitgebroken en gedeserteerd te zijn. Bij onderzoek vond men bij hem een vijl, een bos sleutels en een mes.

— De Koning heeft goedgekeurd de afschaffing van de belasting op het schapen- en varkensvleesch in de gemeenten Norg, Havelte, Coevorden, Eelde, Hoogeveen, Smilde, Gieten, Diever, Beilen, Peize, Vledder, Ruinerwold, Meppel, Ruinen, de Wijk, Zuidwolde en Dwingelo.

— De heer Mr. A. J. Tonckens, advocaat te Assen, is door de commissie uit het Hof van Drenthe voor het afnemen der examens van de adspirant- Notarissen, geëxamineerd en toegelaten.

— Naar wij vernemen zullen met 1 Mei 1853 de volgende verplaatsingen geschieden onder de opzieners van de jagt en visscherij in dit gewest; L. Veurman van de Wijk naar Borger, E. Abbring van Borger naar de Wijk, E. J. v. d. Helm van Diever naar Beilen, C. Knegt van Assen naar Diever en J. Bos van Beilen naar Assen.

— Naar men verneemt, heeft de Raad van Steenwijkerwold zwarigheid gemaakt, om even als de gemeente Vledder, een vierde te dragen in de kosten van daarstelling van een kunstweg van Steenwijk naar Vledder en zulks om het minder belang, dat Steenwijkerwold bij dien weg zou hebben.

— Met groot genoegen hebben wij kennis genomen van het berigt, dat het verleenen der aangevraagde concessie van de Drentsche Veen- en Kanaal-Maatschappij aan geen twijfel meer onderhevig is en dezelve elk oogenblik kan te gemoet gezien worden.

[illegible] dat de long-ziekte op den stal van den veehouder C. de Jonge alhier heerscht. Om ten aanzien van den twijfel deswege zekerheid te bekomen, is een ziek kalf, met toestemming des eigenaars, gedood en door den Veearts Mos geopend, en werden toen de eigenaardige kenteekenen der longziekte wel degelijk opgemerkt. Deze gevreesde ziekte vertoont zich hier echter bijzonder goedaardig, de twee runderen, welke ziek waren zijn hersteld, terwijl twee andere op nieuw zijn ziek geworden, waarvan een, gelijk gemeld, is afgemaakt.

* **Meppel, 22 Dec.** In de vergadering van de Afdeeling Meppel van het genootschap ter bevordering van den landbouw in deze Provincie, alhier gisteren gehouden, waren 12 leden aanwezig, waarvan 3 uit Meppel. Er is besloten, om in Maart e. k. eene tentoonstelling te houden en dan uit te looven; 3 premiën voor de beste springstieren, beneden 3 jaren oud en 2 premiën voor de beste koeijen of vaarsen insgelijks beneden de 3 jaren; 4 premiën voor de beste rogge, zwarte haver, witte haver en boekweit, mits dezelze in de provincie zijn verbouwd en in niet mindere hoeveelheid dan een mudde worden aangeboden;—1 premie voor een, nog niet in deze provincie, verbouwd wordend product, welks invoering voordeelig voor den landbouw kan worden geacht.—Als plaats voor de volgende vergadering is Meppel aangewezen. — De Heer *J. van der Weide* deelde een proeve mede over de vraag: in hoeverre het mannelijke dier, waardoor een moederdier eerst wordt bevrucht zijne eigenschappen ook op de latere afstammelingen van zoodanig moederdier overplant. Voor informatie werd aangnomen eene missive van 't bestuur van het 8e landhuishoudkundig congres te Alkmaar, verzoekende dat de leden des genootschaps aan hetzelve de punten opgeven, welke zij op gemeld corgres wenschen behandeld te zien. Hierna werd de vergadering gesloten.

* **Hoogeveen, 21 Dec.** In de heden hier gehoudene Raads-Vergadering zijn behandeld de navolgende: door Burgemeester en Wethouders gedane voorstellen, 1o omtrent de aanschaffing van een à twee zuigpompen bij de bestaande brandspuiten; — 2o omtrent de waarnemingen van de armen practijk van af 1 Jan. e. k., waarvoor de heeren Doctoren Hagedoorn en Voorhorst bedankt hebben; — 3o omtrent de vergrooting van de School op het zuider-opgaande en verbetering van die van den onderwijzer Hensems; — 4o omtrent het verhuren van gemeentelijke woningen; — 5o omtrent het verkoopen der brandspuit no. 4 en verdere niet meer ingebruik zijnde roerende goederen; — 6o omtrent het onderhands verpachten van den tol van de Zwindersche dijk en het onderhands besteden van het onderhoud daarvan; — 7o omtrent de bepaling van de bezoldigingen van den klokkenist — den Veldwachter en den Policiebediende; — 8o omtrent het onderhands aanbesteden van de turf tot verwarming van het gemeentehuis; — alle welke voorstellen met eene kleine wijziging, betrekkelijk de voorstellen onder no. 5 en 6, zijn aangenomen, zoodat als nu het tractement van den Veldwachter op *f* 220 met vrije woning, en van den Policiebediende mede op *f* 220 doch zonder vrije woning is vastgesteld. — Wijders is op voorstel van de Commissie voor de begrooting voor 1853 het tractement van den lantaarn-opsteker met *f* 10-„ verhoogd en alzoo gebragt op eene som van *f* 30-„ benevens eene vrije woning.

Ingezondene stukken.

Longziekte te Smilde.

Sedert den 2 Dec. ll., als wanneer door den Rijksveearts Hubenet te Dwingelo, zonder deswege te twijfelen, van het bestaan der longziekte op den veestal van C. de Jonge te Smilde, aan den heere Commissaris des Konings in Drenthe en het bestuur der gemeente Smilde, is kennis gegeven, heeft de Veearts Mos te Assen, onder wiens distrikt de Smilde behoort, bedoelde runderen van tijd tot tijd bezocht en is het bestaan dezer ziekte door hem in twijfel getrokken, tot dat hij eindelijk op den 20 dezer, door lijkopening bij een ter dood gebragt Rund, van het bestaan der longziekte is overtuigd geworden.

Hieruit blijkt tevens, dat de inzender van het stuk, geteekend v. d. W. te de Wijk, betreffende de inenting der longziekte in de Prov. Dr. en Asser Courant van den 16 dezer, niet bekend is geweest met de gesteldheid van den Veestapel in Drenthe.

Men herinnere zich, dat de inzender van dat stuk, voor een geruimen tijd, aan onze gewestelijke Staten aanvrage heeft gedaan. [illegible] der Provincie, eenige runderen aan te koopen, om op deze, ten voorbeelde der Veehouders, welke niet tot de inenting van hunne runderen waren te bewegen, de kunstbewerking te beproeven, en met de uitkomsten zijn voordeel te doen. Hij keurt dus datgene, wat hij vroeger zelf verlangde, en later door een ander gewenscht werd, af.

Smilde 20 Dec. (*Wij moeten den inzender opmerken, dat het stuk van v. d. W. opgesteld en bij de Redactie ontvangen is, voordat er kwestie was van het bestaan der longziekte te Smilde.* *Red.*

Wij hebben reeds voor eenige dagen een stuk van den heer T. uit Peize ontvangen, strekkende in antwoord op het in het No. van 27 Nov. jl. geplaatst artikel van den heer J. C. Ballot tot aanprijzing van de inenting der longziekte; plaatsgebrek heeft ons verhinderd, dat uitgebreid stuk tot nog toe op te nemen; ook thans zouden wij zulks moeijelijk kunnen doen; wij hebben evenwel begrepen, dat de inzender eene extractsgewijze mededeeling boven een langer uitstel zou verkiezen, wij nemen daarom het volgende op:

„ Nu komen wij tot het tweede argument, waarmede de heer Ballot betoogt, welke voordeelen de landbouw aan de Geneeskundigen te danken heeft in het voorbeeld van Doctor Willems te Hasselt, betrekkelijk de verlossing van de longziekte door middel van de inenting van het rundvee. Gave God, dat de stelling des schrijvers: „En tegenwoordig kan de landbouw van de longziekte verlost worden, door de inenting van het vee, uitgevonden door den heer Willems" waar is. Ruim 20 jaren heeft deze geessel onder het vee gewoed; duizende ja honderdduizende guldens zijn aldus aan het nationaal vermogen ontrukt, en wie weet, hoevele veehouders niet in hun bestaan door deze ziekte kwijnen; althans schrijver dezes herinnert zich van een Veearts te Leiden in 1837 vernomen te hebben, dat te Zwammerdam en Bodegraven in een kort tijdsbestek een getal van 1800 beesten zijn gestorven; wie zoude dus niet een middel toejuichen, hetwelk een einde aan die kwaal konde maken? — Maar de vraag is hier: kan dit middel, in zoo verre het hier gebezigd is, regt geven tot zoodanige stelling? is de ondervinding, door den heer Willems opgedaan, van dien aard, dat men er zoo veilig zijn vertrouwen op kan vestigen, als de heer Ballot doet? Is de ondervinding van één stal, hij moge dan zoo vele beesten bevatten, als daar genoemd zijn, genoegzaam, om het zoo [illegible]delijk aan de bewoners van Drenthe aan te bevelen? — Kan in een tijdverloop van 15 jaren van 1836 tot 10 Febr. 1851 de ziekte niet langzaam zijn afgenomen? Zoo als ik vermeen, dat meerdere veehouders het geluk hebben gehad, te ondervinden. Wij willen alle deze vragen onbeantwoord laten; wij zouden de verantwoording niet op ons willen laden, van dezen maatregel te

ontraden, maar zouden er ook niet toe kunnen besluiten, denzelven aan te raden, alleen op grond van eene nog te geringe ondervinding in eene zaak van zoodanig groot gewigt voor ons nationaal vermogen. De schrijver dezes herinnert zich, dat in de jongst verloopen eeuw ook door middel van inenting pogingen zijn aangewend, om Nederland te verlossen van de zoo verschrikkelijke pestziekte, welke in de jaren 1760 tot 1770 enz. woedde, en dat dezelfde inenting, welke in Engeland beproefd werd en met een gunstig gevolg mogte bekroond worden, soortgelijk resultaat in NoordHolland met name in de Beverwijk niet opleverde, zoo dat men geheel van dien maatregel afzag. — Nog eene andere vraag komt voor de aandacht des schrijvers: zoude men tegenwoordig, nu de ondervinding leert, dat de ziekte aan het afnemen schijnt te zijn, wel het regt hebben dien maatregel toetepassen?, zoude dezelve niet somtijds strekken tot verspreiding van de ziekte, altijd in de veronderstelling, dat men nog zoo weinig met de oorzaak en aard der ziekte bekend is. — Maar daar het blijkt uit het stuk van den Heer Ballot, dat ZE. geheel doordrongen is van het stellig nuttige der inenting als voorbehoedmiddel voor de longziekte, hetgeen toch zeker het doel moet zijn. want als de ziekte aanwezig is, is het te laat, zoo moeten wij hoogelijk onze verwondering te kennen geven, dat, daar ZE. zelf ook veehouder is. hij dien maatregel niet toepast op zijn eigen vee; immers wie waarborgt hem, dat de longziekte Paterswolde ook niet zal bereiken. te meer daar dezelve op 2 uur afstand reeds geheerscht heeft; welk eene aangename voldoening zoude het niet zijn, werkzaam geweest te zijn tot bevordering van het welwezen van den veestapel! en ik houde mij overtuigd, dat indien ZE. maar eenigzins doordrongen is van de geest van den grooten Thaer, hij dat middel niet onbeproefd zal laten, ten einde tot het welzijn zijner medemenschen mede te werken. Eene aangename voldoening zeker!"

Allerlei.

Uit eene verkorte opgave nopens den toestand van het Amerikaansch tractaat-genootschap, vernemen wij, dat in deszelfs drukkerij omtrent 20 persen en 250 drukkersgezellen bezig gehouden worden, met een *dagelijksche* uitgave van ongeveer vijftig duizend exemplaren. Het bedrag van drukwerk in pamfletformaat is jaarlijks gelijk aan een millioen boekdeelen van 200 bladz. ieder. De gratis uitgaven van traktaten en boeken beloopt meer dan 45.000 doll. 's jaars, behalve de toelage van 20,000 dollars in kontanten voor de verspreiding derzelve in ruim 100 talen buitenlands en onder de Heidenen. Het aantal colporteurs in de Ver. Staten, met inbegrip der bijna 100 colporteurs in de zeehavens voor de aankomende landverhuizers, is tusschen vier en vijfhonderd. Ruim 1000 dollars worden dagelijks vereischt, om de loopende uitgaven des kassiers te dekken.

— De tijdingen uit Ierland luiden treurig; overal worden wederom daden van geweld bedreven en hebben aanvallen gewapenderhand plaats. Zaturdag l.l. is wederom een moord gepleegd tusschen Tipperwy en Dungarvon. Te Dundalk greep een gelijk voorval plaats, en te Batebane zijn vijf bouwhoeven door brandstichting vernield. Het onderzoek naar de vroeger gepleegde moorden wordt ijverig voortgezet; doch de [illegible] hoegenaamd geen steun bij de bevolking, de opgeroepene getuigen weigeren bepaaldelijk getuigenis der waarheid af te leggen. Geene bedreigingen of straffen vermogen iets op hen. Wanneer eene dergelijke toestand voortduurt, dan zal de winter van 1852—1853 een der treurigste en verschrikkelijkste zijn, welke het ongelukkige Ierland nog beleefd heeft.

ADVERTENTIEN.

Op den 10 Januarij 1853 zal ten huize van den Logementhouder W. SOMER te *Assen*, aan den minst inschrijvende worden *AANBESTEED*, de levering van **170 DUIZEND METSELSTEENEN (waalvorm)**, waaromtrent de voorwaarden ter lezing liggen bij de monsters, behalve in voornoemd logement, te *Zwolle* bij SCHEUER voor de Kamper poort, te *Deventer* bij KIESBRINK, te *Arnhem* bij SPAAN en te *Meppel* bij TEN WOLDE.

TE HUUR

TEGEN DEN 1e MEI AANSTAANDE

eene aanzienlijke **Koopmansbehuizing**, staande in de Kom dezer plaats, bestaande in **2 Kamers, opkamer, keuken, kelder, zolder, schuur** en **tuin.**

Hierop reflecterenden vervoegen zich in persoon of met bieven franco bij de Wed. A. BRUINS.

Ruinen den 21 December 1852.

Verkooping van de **Entinge-** en **Karstens-Bosch**. te Steendijk gelegen en toebehoorende aan de Erven Mr. G. VOS en consorten; Voorts van **Drie woningen** aan den Rolderweg, bewoond door STEENHUIS, TALENS en KLOK en behoorende aan H. SMIT, wonende te Vries.

Wie gading maakt, kome op *WOENSDAG* den 5 Januarij 1853 des avonds te 7 ure precies ten huize van den Logementhouder J. OOSTERGETEL te Assen.

H. H. VAN LIER.

Op de plaats, bewoond door HENDRIK BOELENS te *Peeloo*, gemeente Assen, zullen op VRIJDAG den 7 Januarij 1853 des voormiddags precies te tien ure te beginnen publiek worden verkocht:

500 Stammen eiken **Boomen**, waaronder **Kromhout** en veel **Langhout**, geschikt voor Aannnemers, voor Scheepsbouw, en voor huiswerk; voorts een **Ipenboom**, en een **zware Esschenboom**.

Het hout is op wortel staande aan den Straatweg tusschen Assen en Groningen.

De gelegenheid zal worden gegeven, om het eikenhout te schillen.

H. H. VAN LIER.

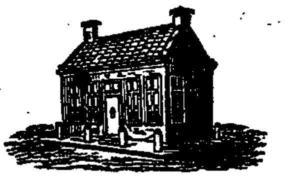

De Heer BEREND BRUGT DOUWES, gepensioneerd Oost-Indiesch Ambtenaar te Benkoelen onder Vries, is voornemens ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris publiek te koop aan te bieden:

Een **BUITENVERBLIJF**, zijnde nieuwgetimmerde **HEERENHUIZING** en SCHUUR, TUIN en nieuw aangemaakt LAND, genaamd Benkoelen, gelegen tusschen Vries en Assen aan den Groninger-Straatweg op drie kwatier uurs afstand van gezegde Hoofdplaats. sedert twee jaren geheel nieuw aangelegd en gedeeltelijk ontgonnen, overigens met daarbij en aan den Straatweg gelegene **Veldgronden**, die zeer geschikt zijn, om verder tot Cultuur te worden gebragt, alles te zamen 30 Bunders 69 Roeden $57\frac{1}{2}$ Ellen, zijnde voor groote uitbreiding vatbaar. en het Kanaal van Assen op Groningen achter en de Spoorweg voor de plaats geprojecteerd.

Het **HUIS** bevat drie BEHANGEN KAMERS, KEUKEN, KELDER. MELKENKELDER, groote KELDER, groote [illegible] STALLINGEN voor 18 stuks RUNDVEE, 6 PAARDEN, VARKENS en KALVERHOK, alles in Moderne stijl en gerijfelijk ingerigt. te aanvaarden in Januarij 1853.

Deze verkooping zal plaats hebben in de Zaal van J. B. SCHUT te Assen op Maandag den 27 December 1852 des avonds te 7 uur.

De bewijzen van eigendom zijn bij den Notaris ter inzage van gadingmakenden voorhanden.

Het HUIS is dagelijks te bezien en intusschen UIT DE HAND TE KOOP.

ASSEN 6 December 1852.

H. H. VAN LIER.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 21 December.

Tarwe, Jarige	70 N.pd.	*f* 7.75	Boekweit, zand	65 N.pd.	*f* 5.80
„ N. Oml.	72 „	„ 8.00	„ veen	66 „	„ 5.65
„ „ Old.	70 „	„ 7.40	Paardeboonen . .		*f* 5.00 à 5.75
Rogge, nieuwe Inl.	68 „	„ 6.50	Groene Erwten .		*f* 8.00 à 9.00
„ oude „	70 „	„ 6.85	Graauwe Erwten		*f* 9.00 à 10.00
Haver, N. dikke	46 „	„ 3.00	Koolzaad . . .		*f* 9.25 à 10.70
„ dito	48 „	„ 3.15	Gort, grove . .		*f* 8.50 à 8.75
„ Voer	40 „	„ 2.60	Gort, parel .		*f* 11.00 à 12.50
„ Zwarte	42 „	„ 2.70	Olie, raap per vat		*f* 31.00 à 00.00
Gerst, N. winter	56 „	„ 4.75	Raapkoeken . . .		*f* 00.00
„ „ dito	— „	„ 0.00	Lijnkoeken . . .		*f* 00.00 à 00.00
„ „ zomer	— „	„ 0.00	Boter $\frac{1}{4}$ ton .		*f* 00.00 à 00.00
„ „ knobbe	60 „	„ 5.00	Boter $\frac{1}{8}$ „		*f* 0.00

COEVORDEN, 20 Dec. Rogge *f* 6.25. Boekweit *f* 6,00. Boter Ned. pd. 55 c.

HOOGEVEEN, 21 Dec. Rogge f 6.45 Boekweit *f* 5.50. Haver *f* 0.00. Boter Ned. pd. 62 cent. Zetting *f* 00.50.

STEENWIJK, 20 Dec. Rogge *f* 6,00 á 6,50. Boekweit *f* 0.--- à 0.---. Boter per $\frac{1}{8}$ ton *f* 00,00.

OLDEMARKT, 18 Dec. Boter $\frac{1}{8}$ ton *f* 17,00 á 17,50.

AMSTERDAM, 21 Dec. Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pct. $66\frac{1}{8}$ à $66\frac{1}{4}$ — dito 3 pct. $79\frac{1}{2}$ à $79\frac{13}{16}$ dito 4 pct. $97\frac{7}{16}$ à $97\frac{5}{8}$ —

Ter Boek- en Courant drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA *Assen*